

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

College Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500 EA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Energiemarkt en
Innovatie

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
M.F. van de Sande MSc

T 062 960 4940
M.F.vandeSande@minez.nl

Datum - 2 DEC. 2015

Betreft Bestuurlijke reactie op uw conceptrapport "Energiebeleid; op weg naar
samenhang"

Geacht college,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw conceptrapport "Energiebeleid; op weg naar samenhang", waarin u terugblikt op de energieonderzoeken die de Algemene Rekenkamer de afgelopen 10 jaar heeft uitgevoerd. Ik stel het op prijs dat u op die manier wilt bijdragen aan de energiedialoog die ik na de lancering van het Energierapport zal starten.

Op alle onderzoeken die in het conceptrapport worden genoemd, hebben mijn ambtsvoorgangers en ik eerder afzonderlijke reacties gegeven. Ook zijn in de afgelopen jaren allerlei maatregelen genomen, mede naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen uit die rapporten. In mijn reactie beperk ik mij daarom tot enkele algemene opmerkingen.

In uw conceptrapport wijst u terecht op de samenhang die er in het energiebeleid moet zijn tussen de publieke belangen 'betrouwbaar', 'betaalbaar' en 'duurzaam'. Graag onderstreep ik het belang van die samenhang, die ik bijvoorbeeld samen met vele partijen uit de samenleving heb gezocht bij de totstandkoming van het Energieakkoord en die ook centraal zal staan in het binnenkort te verschijnen Energierapport en de daaropvolgende Energiedialoog.

Terecht wordt geconstateerd dat de energievoorziening in Nederland in vergelijking tot andere Europese lidstaten betrouwbaar en redelijk betaalbaar is. Met name ten aanzien van de duurzaamheid is er volgens u nog een lange weg te gaan en daarop wordt in uw rapport dan ook de nadruk gelegd. Ik beschouw deze nadruk op het belang van duurzaamheid als steun in de rug voor de ambitie die het kabinet heeft om in 2050 in internationaal verband een CO₂-arme energiehuishouding te realiseren. Zoals de Nationale Energieverkenning 2015 heeft laten zien, liggen we ten aanzien van de in EU-verband afgesproken doelen op koers wat betreft CO₂-reductie en energiebesparing. Ook de doelstelling voor hernieuwbare energie in 2020 is haalbaar met de recent door mij aangekondigde extra maatregelen in de aanbiedingsbrief bij de Nationale Energieverkenning 2015.

Ons kenmerk
DGETM-EI / 15168316

In uw conceptrapport legt u sterk de nadruk op de nationale duurzaamheidsdoelen die achtereenvolgende kabinetten zich hebben gesteld. Ik ben van mening dat u zich daarbij onvoldoende rekenschap geeft van de Europese context van het energiebeleid. Ter illustratie noem ik de wisselwerking die er is tussen CO₂-emissiehandel (ETS) en het beleid voor hernieuwbare energie, waar u de nadruk op legt. Het kabinet onderkent dat subsidiëring van hernieuwbare elektriciteit een negatief effect heeft op de prijsprikkel die het ETS afgeeft en zet daarom in EU-verband in voor ambitieus CO₂-reductiebeleid zonder daarmee interfererende nationale doelen voor hernieuwbare energie. Feit is echter dat in ieder geval voor 2020 doelen naast elkaar zijn afgesproken in EU-verband voor CO₂-reductie, hernieuwbare energie en energiebesparing die qua hoogte onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Het kabinet is gehouden aan het realiseren van deze afzonderlijke doelen.

Ten slotte constateer ik tot mijn spijt dat u in de conceptrapportage wel uw onderzoeken van de afgelopen 10 jaar op een rij zet, maar niet of nauwelijks ingaat op datgene wat achtereenvolgende kabinetten hebben gedaan met de conclusies en aanbevelingen uit die rapporten. Hierdoor wordt onvoldoende recht gedaan aan de feitelijke stand van zaken in het energiebeleid. Omdat u relatief veel onderzoek heeft gedaan naar de stimulering van hernieuwbare energie constateert u daar bijvoorbeeld terecht dat er in de loop der jaren meer aandacht is gekomen voor het financiële beheer en de doelmatigheid van de subsidies. Echter, ook op andere terreinen, zoals bijvoorbeeld energiebesparing en het toezicht op investeringen van de netbeheerders, zijn mede naar aanleiding van uw eerdere rapporten acties ondernomen. Ik wijs bijvoorbeeld op het Energieakkoord en de wetgevingsagenda STROOM.

Ik zie uit naar de energiedialoog, waarin ongetwijfeld een aantal zaken die u in de conceptrapportage benoemt, ook aan de orde zal komen.

Hoogachtend,

H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken